

POSUDEK VEDOUCÍHO DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno diplomanta/diplomantky:	Kristýna Palasová
Téma práce:	Ústava francouzské páté republiky
Rozsah práce:	68 stran
Datum odevzdání práce:	28. 06. 2023
Vedoucí diplomové práce:	JUDr. Jaromír Císař, Ph.D.
Oponent diplomové práce:	Doc. JUDr. Jiří Šouša, Ph.D.

1. Aktuálnost (novost) tématu

Kristýna Palasová si toto téma vybrala s ohledem na svou dobrou znalost francouzštiny a na svůj deklarovaný záměr poznat hlouběji ústavní systém soudobé Francie založený ústavou z roku 1958. V průběhu přípravy práce a při rešerši zdrojů získala orientaci v rozsáhlém tématu a ujasnila si, kterým aspektům se chce věnovat především. Vyplývalo pro ni z toho, že se chce zaměřit nejprve na vysvětlení francouzského provedení dělby moci v ústavě a ústavní praxi, dále na analýzu specifického modelu dvouhlavé výkonné moci a posléze i na zvláštnosti kontroly ústavnosti ve Francii. Ostatní složky francouzského ústavního pořádku (bloc de constitutionnalité) přitom neopomněla zaznamenat, i když jim v práci věnovala přiměřeně menší pozornost. Z toho tedy vyplývá, že téma práce sice rozhodně nelze označit za nové, neboť je v odborné literatuře zpracováváno téměř 65 let, nicméně je stále velmi aktuální. Francouzský ústavní systém se totiž od roku 1958 neustále obohacuje cestou ústavní praxe i ústavní judikatury nehledě k četným novelizacím. Rovněž jeho vývoj po volebním roce 2022 vykazuje další dosud nezaznamenané rysy, jichž si autorka nejednou správně všimá

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Zvolené téma by samozřejmě bylo náročné na teoretické znalosti z oboru státovědy a ústavní teorie, pokud by si autor kladl za cíl do hloubky porovnat vývoj francouzského ústavního systému páté republiky s ostatními ústavními systémy jak parlamentními, tak i prezidentskými, a to zvláště s ohledem na skutečnost, že francouzský systém bývá často kvalifikován jako typický představitel (jinak problematicky definovatelného) systému poloprezidentského. Vzhledem k tomu, že diplomantka si tak vysokou ambici, odpovídající ovšem spíše nárokům doktorské disertace či dokonce habilitační práce, od počátku nekladla, vystačila si při vcelku izolovaném popisu francouzského systému s teoretickou výbavou běžného absolventa pražské právnické fakulty a není na místě jí to příliš vyčítat. Naproti tomu je třeba ocenit rozsah v práci použité literatury, právních předpisů a relevantní judikatury francouzské provenience. Pokud jde o metody práce, lze konstatovat, že převládá metoda popisná, občas kombinovaná s metodou analytickou a syntetickou. Z hlediska

požadavků kladených na absolventskou diplomovou práci lze považovat předložené dílo po stránce použitých metod za přiměřeně dostatečné.

3. Formální a systematické členění práce

Práce je rozdělena do čtyřech stěžejních částí, přičemž první z nich lze považovat za expozici, ve které je podán výklad o genezi francouzského republikánství v četných peripetiích od konce 18. století do poloviny století dvacátého s důrazem na historické okolnosti zániku čtvrté republiky a vzniku nového ústavního systému v roce 1958. První část je završena rozborem základních ústavních principů a jejich významu pro výklad ústavy. Druhá část se v souladu se systematickou ústavy páté republiky podrobněji zabývá výkonnou mocí v čele s prezidentem republiky. Obsahuje rozbor prezidentských pravomocí a jejich praktického významu, přičemž srozumitelně objasňuje proměnlivost postavení ministerského předsedy a vlády v závislosti na politické skladbě Národního shromáždění. Třetí část se poměrně stručně věnuje popisu bikamerální zákonodárné moci, procesu jejího ustanovování a postavení členů obou komor, přičemž vysvětluje některé (zdaleka však ne všechny) limity této složky veřejné moci ve vztahu k silné exekutivě. Významněji je zde pojednána otázka zákonodárné iniciativy. Čtvrtá část práce se zabývá orgány soudní moci se zvláštním důrazem na ústavní soudnictví a vývoj kontroly ústavnosti v ústavní praxi páté republiky. Tuto část považuji z hlediska srozumitelnosti a přesvědčivosti za nejzdařilejší a zpracovanou do větší hloubky než část třetí nebo i první. Autorka nakonec v (až příliš) stručném závěru upozorňuje na některé projevy specifického francouzského ústavního systému v porovnání s obvyklým modelem demokratického parlamentního systému. Z hlediska logické struktury a systému výkladu nelze mít vůči práci zásadní výhrady, za dílčí nedostatky lze považovat nevyvážené proporce čtyř stěžejních částí a poměrně mělké závěrečné shrnutí.

4. Vyjádření k práci

Diplomatika se podle mého názoru zdařile vypořádala s potřebou vysvětlit komplikované téma dostatečně přehledně a srozumitelně. Vycházela přitom z poměrně úctyhodného rozsahu francouzského studijního materiálu, ať již jde o monografie, právní předpisy či ústavně relevantní judikaturu. Práce neobsahuje žádné významnější skutkové či výkladové chyby, k čemuž jistě přispěl jak upřímný a poctivý zájem autorky o téma práce, tak i její průběžná spolupráce s vedoucím diplomové práce, jehož připomínky věrně zohledňovala a konstruktivně zapracovávala. Za hlavní nedostatek díla považuji jeho jazykovou a slohovou úroveň poznamenanou na mnohých místech formulační neobratností a stylistickou nezkušeností autorky. Tento deficit však nelze snadno narovnat při příležitosti sepsání absolventské diplomové práce, nýbrž vyžaduje předchozí dlouhodobou a soustavnou četbu kvalitní literatury či větší autorské zkušenosti, popřípadě i určitou míru talentu.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Cíl práce stanovený autorkou jako analýza ústavy páté republiky prizmatem dělby moci byl přiměřeně naplněn.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Vedoucí diplomové práce měl možnost sledovat postup diplomantky od počáteční řešerše zdrojů až do odevzdání díla, a to díky řadě průběžných konzultací. Její činnost na základě toho hodnotí jako poctivě samostatnou a autentickou, což potvrzuje i statistická analýza původnosti textu.
Logická stavba práce	Práce je strukturována zcela logicky a nelze ji vytknout žádné vybočení z logiky výkladu. Na druhou stranu nelze nevidět, že sekundární literatura z francouzské provenience je natolik hojná, že každého diplomanta musí správnou cestou vést.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Autorka pracovala spíše s nadprůměrným rozsahem primárních i sekundárních zdrojů zejména francouzské provenience. Dodržování citačních pravidel sice není na mnoha místech dostatečně důsledné, nikoliv však do té míry, že by to vzbuzovalo pochybnosti o autentické práci s citovanými zdroji.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Ve vztahu ke zvolenému tématu lze hloubku provedené analýzy považovat za přiměřenou k požadované úrovni diplomové práce.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Dílo neobsahuje grafické či jiné názorné nástroje obohacující textové vyjádření cíle práce, avšak vzhledem ke zvolenému tématu nelze říci, že by to nějak významněji uškodilo splnění cílů práce.
Jazyková a stylistická úroveň	Jazyková a stylistická úroveň práce je podle mého názoru její nejslabší stránkou. Neobratné, leckdy až infantilní formulace oslabují obsahovou kvalitu jinak poctivého díla. Pokud čtenář práce odmítá být intuitivně tolerantní k nedostatku jazykové preciznosti jejího stylu, leckdy si pak může mnohé nešikovné či neelegantní formulace vyložit jako věcné chyby. Často k tomu dochází tak, že autorka

	vychází z věcně správných zdrojů, ale ve snaze je nekopírovat nebo pouze nepřekládat z cizího jazyka vytváří sice samostatné, avšak nepřesné či deformované formulace.
--	--

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Vzhledem k výše uvedenému nemám žádné natolik zásadní připomínky, které by zpochybňovaly naplnění standardů diplomové práce absolventa řádného studia právnické fakulty.

Jako témata ústní obhajoby navrhuji tyto otázky:

- a) Aplikace tzv. dvojího čtení (lecture) ústavy páté republiky a francouzského pojmu “fait majoritaire” v situaci, kdy se vláda opírá pouze o relativní většinu v Národním shromáždění;
- b) stručné porovnání odlišných rysů české a francouzské kontroly ústavnosti.

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Doporučuji
Navržený klasifikační stupeň	Výborně, eventuálně v případě málo uspokojivého průběhu ústní obhajoby velmi dobře.

V Praze dne 07. 01. 2024

JUDr. Jaromír Císař, Ph.D.
vedoucí diplomové práce